

Valdkond	Keel ja kirjandus
Kursuse nimetus	Kõne ja väitlus
Klass	11.-12. klass
Kursuse eesmärk	Kursuse eesmärk on õpetada suulist eneseväljendust, kõne koostamist ja esitamist, argumenteerimist, väitlemist mingil teemal nii poolt kui vastu, kriitilist mõtlemist.
Kursuse sisu lühikokkuvõte	Kõnekunsti ajaloost nii maailmas kui Eestis. Tuntumad kõned ja kõnelejad. Kõne kui suhtlusolukord. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlus. Suhtlustökked. Kõne veenvuse tegurid. Kehakeel. Argumenteerimine ja emotsionaalsus. Kõne koostamine ja esitamine. Kõne liigid. Kõne eesmärgid. Kõne osad. Suulise kõnesündmuse ettevalmistamise etapid. Näitlikustamine. Esinemishirm. Esinemisstiil ja -kultuur. Kõne kuulamine ning kõnele reageerimine. Repliik ja küsimuste esitamine. Erinevad kuulajatüübid. Kuulamistakistused. Argumenteerimine, argumendi ülesehitus. Väitluse olemus. Jaatav ja eitav kaasus. Kaasuse ülesehitus: teema, tuumsõnad, definitsioon, argumentatsiooni struktuur, tõestusmaterjal. Ümberlükkamine, taastugevdamine. Ristküsitlus. Kohtunikutöö ja tagasiside andmine.
Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga	Kursus toetab eesti keele riigieksamiks valmistumist mitmel moel: õpilane õpib argumenti koostama, oma väiteid tõestama, järeldusi tegema. Väitlusteemade ettevalmistamisel õpib otsima materjali väga erinevate eluvaldkondade kohta. Lõiming on nii emakeele kui ajaloo (kõnekunsti ajalugu nii Eestis kui mujal).
Akadeemilise aususe arendamine	Oma väiteid tuleb tõestada näidete ja faktidega, mille puhul oskab õpilane viidata kindlatele allikatele.

Õppija profiili rakendamine	Kursus toetab suhtleja profiili – õpilane teeb koostööd ja kuulab hoolikalt teiste mõtteid. Väljendab end enesekindlalt ning arvestab teiste arvamustega nii kõnet tehes ja esitades kui väideldes. Toetab ka mõtleja profiili – Õpilane mõtleb kriitiliselt ja analüüsib infot. On loov probleemide lahendamisel, nt oma argumente koostades.
Õpioskuste, sh digioskuste arendamine	Kursuse raames arendatakse kriitilise mõtlemise oskust: õpilane kogub ja korrastab asjakohast informatsiooni, et sõnastada argumenti; teeb põhjendatud järeldusi ja üldistusi. Loova mõtlemise oskust: mõtleb paindlikult, sõnastab erinevaid poolt- ja vastuargumente, kasutab uute ideede leidmiseks ajurünnakut. Uurimisoskusi: otsib infot enda ja teiste informeerimiseks, hindab ja valib sobivad infoallikad ning digitaalsed vahendid ülesande sooritamiseks. Digioskused: õppeülesannete sooritamine sobivas digitaalses õpikeskkonnas; veebipõhiste õppevahendite sihipärane kasutamine
Õpitulemused	Kursuse lõpus õpilane: 1) tunneb tüüpilisi suhtlusolukordi, kõne liike ning avalikule esinemisele esitatavaid nõudmisi;2) argumenteerib veenvalt ja oskab kaitsta oma seisukohti;3) moodustab ja esitab teemakohaseid küsimusi;4) koostab ning esitab kõne;5) valmistab ette väitluse kaasuse ja väitleb;6) oskab jälgida ja hinnata väitlust ja kõnet ning annab tagasisidet.
Hindamine	Kursus on arvestatud või mittearvestatud. Kui õpilane on koostanud ja esitanud kõne, olnud 2/3 tundides aktiivse osalejana kohal, väidelnud ja olnud väitluse kohtunik, siis loetakse kursus arvestatuks.
Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jms	Tundidesse olen kutsunud meie kooli väitlusklubi väitlejaid, kes on läbi viinud näidisväitluse ning olnud ka algajatele väitlejatele mentoriteks.
Õppetöö diferentseerimine	Andekamaid olen suunanud kõnet pidama nt lõpuaktusele v mõnele muule üritusele, pakkunud võimalust osa võtta väitlusturniirist.

Õppematerjalid	Janek Tuttari kodulehekülg https://avalikesinemine.net/kes-on-janek-tuttar kõneteemalised netimaterjalid, Eesti väitlusseltsi kodulehekülg https://argument.ee Näidiskõned Katrín Aava õpik „Kõnekunst“